

Poskytovanie sociálnych štipendií sa realizuje podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školského zákona), podľa § 149 Štipendium a iné nepeňažné plnenie a Vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2022 Z. z. o strednej škole.

Výška štipendia

závisí od priemerného prospechu v predchádzajúcom polroku školského vyučovania a od výšky životného minima nezaopatreného dieťaťa, teda v školskom roku 2023/2024 je:

- a) **61,39 €** - pri priemernom prospechu žiaka do 2,0 vrátane, vo výške 50 % výšky životného minima,
- b) **42,97 €** - pri priemernom prospechu žiaka horšom ako 2,0 do 2,5 vrátane vo výške 35 % výšky životného minima,
- c) **30,70 €** - pri priemernom prospechu žiaka viac ako 2,5 vo výške 25 % výšky životného minima.

Ak je žiak hodnotený z povinných vyučovacích predmetov inak ako klasifikáciou, poskytuje sa mu v príslušnom školskom roku sociálne štipendium vo výške 35 % sumy životného minima nezaopatreného dieťaťa.

Jednou z podmienok na priznanie sociálneho štipendia je, že jeho **celkové hodnotenie** za predchádzajúci polrok je **prospel**.

Sumy životného minima sa podľa §5 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v znení neskorších predpisov, upravujú zvyčajne k 1. júlu bežného kalendárneho roku.

Vzhľadom na to, že **sa k 1. júlu 2023 hodnoty životného minima zmenili**, v školskom roku 2023/2024 **sumy životného minima** majú nasledovné hodnoty:

- 268,88 €** v prípade ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu,
- 187,57 €** v prípade ak ide o ďalšiu plnoletú spoločne posudzovanú osobu,
- 122,77 €** ak ide o zaopatrené neploleté dieťa alebo o nezaopatrené dieťa.

Žiadame Vás o **dodržiavanie termínov** a poskytovanie kópií relevantných dokladov.

Zároveň žiadame o **používanie tlačív pre šk. rok 2023/2024** zverejnených na webovej stránke CVTI SR.

Pôvodné tlačivá nebudú akceptované.

Pre rýchlu identifikáciu prosíme uvádzajte **na obálke aj číslo zmluvy**.

Korešpondenčná adresa štipendií:

Centrum vedecko-technických informácií SR

Sociálne štipendium

Staré grunty 52

842 44 Bratislava

Usmernenie ku kritériám na poskytnutie sociálneho štipendia nepľnoletému žiakovi strednej školy, pľnoletému žiakovi strednej školy a účastníkovi výchovy a vzdelávania strednej školy

Číslo: 2022/21733:1-A2220

Na základe zákona č. 415/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopľňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a dopľnení niektorých zákonov bola vydaná vyhláška č. 224/2022 Z. z. o strednej škole (ďalej len „vyhláška č. 224/2022 Z. z.“), ktorá v § 29 až 32 upravuje štipendium, kritériá na jeho poskytovanie, samotné poskytovanie štipendia a výšku štipendia.

Obdobie poskytovania štipendia

Podľa § 149 ods. 2 školského zákona „**Štipendium sa poskytuje od začiatku školského roka na príslušný školský rok v období školského vyučovania. Nepeňažné plnenie možno žiakovi poskytnúť aj jednorazovo**“.

Podľa § 150 ods. 3 školského zákona „**Obdobie školského vyučovania sa končí 30. júna príslušného kalendárneho roka; po ňom nasledujúce obdobie školských prázdnin, ktoré sa končí 31. augusta príslušného kalendárneho roka.**“

Na základe vyššie uvedeného sa štipendium poskytuje len v období školského vyučovania.

Kritériá na poskytnutie štipendia

Základným kritériom na poskytnutie štipendia podľa § 30 ods. 1 vyhlášky č. 224/2022 Z. z. je celkové hodnotenie žiaka na vysvedčení za predchádzajúci polrok **prospel**. Toto kritérium platí **pre všetkých** žiakov a účastníkov výchovy a vzdelávania bez ohľadu na vek.

Druhým kritériom je poskytovanie dávky v hmotnej núdzi, resp. výška príjmu.

Vo vzťahu k **dávke** v hmotnej núdzi

- a) ak ide o nepľnoletého žiaka, relevantné je, že dávka sa poskytuje osobám, ktoré sa s ním spoločne posudzujú,
- b) ak ide o pľnoletého žiaka, resp. účastníka výchovy a vzdelávania, relevantné je, že dávka sa poskytuje na tohto žiaka resp. na účastníka výchovy a vzdelávania.

Vo vzťahu k **príjmu** je kritériom, že 1/12 príjmu za predchádzajúci kalendárny rok je najviac vo výške životného minima, pričom

- a) ak ide o **nepľnoletého** žiaka, ktorý je **nezaopatreným** dieťaťom, počíta sa príjem spoločne posudzovaných osôb,
- b) ak ide o **pľnoletého** žiaka, ktorý je **nezaopatreným** dieťaťom, počíta sa príjem spoločne posudzovaných osôb (bez ohľadu na to, či žije s rodičmi),
- c) ak ide o **slobodného pľnoletého** žiaka, ktorý je **zaopatreným** dieťaťom, počíta sa len jeho príjem,
- d) ak ide o **zosobášeného pľnoletého** žiaka, ktorý je **zaopatreným** dieťaťom, počíta sa príjem žiaka a jeho manžela/manželky,
- e) ak ide o **slobodného** účastníka výchovy a vzdelávania, počíta sa len jeho príjem,

- f) ak ide o **zosobášeného** účastníka výchovy a vzdelávania, počíta sa príjem účastníka výchovy a vzdelávania a príjem jeho manžela/manželky.

Započítavanie **príjmu** vychádza nielen z vyhlášky č. 224/2022 Z. z., ale aj z § 3 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, ktorý pri započítavaní príjmu nerozlišuje prioritne plnoleté deti a neplnoleté deti, ale nezaopatrené deti a zaopatrené deti.

„Spoločne posudzovanými osobami“ sú osoby uvedené v § 3 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime.

Poskytovanie štipendia

Podľa § 31 ods. 1 písm. e) vyhlášky o strednej škole žiadosť o priznanie sociálneho štipendia obsahuje aj *„číslo bankového účtu vedeného na území Slovenskej republiky, na ktorý sa bude poskytovať štipendium.“*

Skutočnosť, že číslo bankového účtu je náležitou žiadosti o štipendium neznamena, že štipendium sa poskytuje výlučne na účet. Táto skutočnosť nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zákona č. 245/2008 Z. z. ani z vyhlášky č. 224/2022 Z. z.

Výlučne na účet sa na základe § 149a ods. 7 zákona č. 245/2008 Z. z. poskytuje len tehotenské štipendium.

Nadalej ostáva možnosť vyplatenia sociálneho štipendia aj inak ako na účet (vyplatenie sa zaeviduje výdavkovým pokladničným dokladom, ktorý spĺňa náležitosti účtovného dokladu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov).

Za účelom zabezpečenia jednotného postupu škôl pri poskytovaní štipendia sa CVTI SR obrátilo na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky so žiadosťou o stanovisko k niektorým súvisiacim otázkam.

Zároveň si Vás týmto dovoľujeme požiadať o dodržanie postupu v zmysle Stanoviska MŠVVaŠ SR vo veci poskytovania štipendií zo dňa 10.04.2015 – odpovede na otázky:

Stanovisko Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vo veci poskytovania štipendií zo dňa 10.04.2015 – odpovede na otázky

- *Manžel (manželka) je vo výkone trestu odňatia slobody. Ich nepľnoleté dieťa študuje na strednej škole dennou formou. Patrí rodič vo výkone trestu odňatia slobody do okruhu spoločne posudzovaných osôb?*

Podľa ustanovenia §3 písm. b) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime sú spoločne posudzované osoby na účely určenia súm životného minima rodičia s nezaopatreným dieťaťom žijúce s nimi v domácnosti. Nie je tu žiadne špecifická úprava, ako je to v zákone č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v prípade, že jeden z rodičov je vo výkone trestu. Preto takýto rodič sa na účely určenia súm životného minima považuje za spoločne posudzovanú osobu.

- *Nepľnoletá študentka denného štúdia strednej školy je matkou, žije s otcom dieťaťa ako druh a družka. Prídavky na študentku poberá matka. Aký je okruh spoločne posudzovaných osôb?*

V prvom rade si dovoľujeme podotknúť, že inštitút druh a družka nie je v Slovenskej republike zákonom upravený. Nepľnoleté nezaopatrené dieťa, hoci je samé rodičom, je spoločne posudzované so svojimi rodičmi, pokiaľ nebolo zverené do starostlivosti inej fyzickej osoby ako je rodič na základe rozhodnutia súdu.

- *Študent dennej formy štúdia na strednej škole žije v spoločnej domácnosti s rodičmi a plnoletým súrodencom, ktorý je evidovaný na ÚPSVaR ako uchádzač o zamestnanie, bez nároku na príspevok v nezamestnanosti. Patrí súrodenec do okruhu spoločne posudzovaných osôb?*

Do okruhu spoločne posudzovaných osôb patrí iba žiak denného štúdia na strednej škole a jeho rodičia, t.j. uplatňuje sa ustanovenie §3 písm. b) zákona o životnom minime.

- *Študent dennej formy štúdia na strednej škole dovŕšil vek 25 rokov, je absolventom vysokoškolského štúdia prvého (druhého) stupňa. Je možné mu priznať štipendium?*

Podľa uvedeného veku už nejde o nezaopatrené dieťa, t.j. ide o plnoletú fyzickú osobu, ktorá sa podľa ustanovenia §3 písm. a) posudzuje samostatne.

- *Dieťa, ktoré je zverené do náhradnej osobnej starostlivosti (pestúnskej starostlivosti) sa podľa zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nepočíta do okruhu spoločne posudzovaných osôb na určenie stavu hmotnej núdze. Aký je okruh spoločne posudzovaných osôb za účelom možnosti priznania stredoškolského štipendia pre takéto dieťa podľa § 149 ods. 1b) školského zákona?*

V tomto prípade sa postupuje podľa ustanovenia §3 písm. d) zákona o životnom minime, nakoľko ide o nezaopatrené dieťa žijúce v domácnosti s inou fyzickou osobou a posudzuje sa jeho príjem a príjem, ktorý na dieťa poberá iná fyzická osoba (náhradný rodič).

- *Je možné priznať štipendium študentovi dennej formy štúdia na strednej škole, ktorý má cudziu štátnu príslušnosť s prechodným pobytom na Slovensku?*

Zákon o životnom minime nerieši ani trvalý ani prechodný pobyt. To znamená, že pre určenie súm životného minima pobyt nie je relevantný.

- *Podľa §149 ods. 2 školského zákona sa štipendium poskytuje od začiatku školského roka na príslušný školský rok. V ďalších ustanoveniach §149 školského zákona sa však hovorí o zmene skutočností rozhodujúcich na priznanie štipendia. Niektoré školy na polroka vyhodnocujú okrem priemerného prospechu aj splnenie podmienok podľa §149 ods. 1 písm. a) a písm. b) poskytnutia štipendia na ďalší školský polrok, čím sa snažia predísť neoprávnenému vyplateniu štipendií. V tejto súvislosti je otázkou či žiadateľ o štipendium je/nie je podľa §149 písm. 1 b) povinný škole oznámiť na polroka (v čase, o ktorom je možné hovoriť ako o „novom“ predchádzajúcom kalendárnom roku) zmenu príjmu a predložiť potrebné doklady, napriek tomu, že škola už posúdila oprávnenosť poberania štipendia v čase podania žiadosti o štipendium.*

Podľa §149 a §150 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa štipendium poskytuje v príslušnom školskom roku najneskôr do 30. júna, kedy sa končí obdobie školského vyučovania. V súlade s §149 ods. 7 školského zákona sa žiadateľ o poskytnutie štipendia písomne zaviazal, že bezodkladne písomne oznámi riaditeľovi školy všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na poskytovanie štipendia. **Žiadny právny predpis riaditeľa školy neoprávňuje k tomu, aby počas školského roka, teda ani na začiatku druhého polroka, požadoval od žiadateľa opätovné predloženie dokladov potrebných na posúdenie oprávnenosti poberania štipendia.**